

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

X. ÉVFOLYAM 1. SZÁM • 2017. JANUÁR • ÁRA: 200 FT

„Isten úgy szeret minket,
ahogy vagyunk,
és semmilyen bűn, hiba
vagy tévedés miatt
nem gondolja meg magát.”

(Ferenc pápa)

Advent a fogvatartottak életében

Gyöngyös Balázs zalaegerszegi börtönlelkész írása
2. oldal

Még közelebb Istenhez

A gimnazista hittantól a börtönpasztorációig
4-5. oldal

A remény jelévé kell válnunk!

Interjú Stift Zoltán Angelico atyával, szombathelyi börtönlelkésszel
14-15. oldal

Advent a fogvatartottak életében

A Szent Karácsony ünnepének elmúltával is jó felidézni, hogy mi is történt több, mint 2000 évvel ezelőtt: az isteni Üdvözítő e világra született. Értünk, a mi üdvösségünkért. A születés csodájára lelkileg is készülni kell. Nem olyan unott arccal, mintha buszra várnánk, hanem a Szűzanya alázatos, tettere kész várakozásával és vágyakozásával.

A fogvatartottak életében talán még nagyobb jelentősége van a várakozásnak. Bár sokkal földesebb cél lebeg a szemük előtt, de ezt el kell fogadnunk tőlük. Ugyanakkor közös végső célunkat, az örök üdvösséget is elérhetővé és elérendővé kell tenni nekik. Jézus szemében nem az volt a mérvadó, hogy milyen bűnöket követett el az illető, ő az irgalmasság megtapasztalására vágyó embert látta. A börtönökben büntetésüket töltők esetében is rendkívül fontos, hogy válasszuk külön az elkövetett bűnt és a bűnöst, még akkor is, ha ez nagyon nehéz. Szent II. János Pál pápa is meglátogatta és megbocsájtott az ellene merényletet elkövető Ali Ağcának. A fogvatartott is ember, őneki is fontos, hogy megtapasztalja, hogy szeretik.

„Mit keres egy pap a börtönben?” – tették már fel nekem is ezt a kérdést. A Jézus által támasztott követelmények között ott van a „börtönben voltam, és meglátogattatok” (Mt 25,36), de egyáltalán nem mindegy, milyen lelkülettel teszem ezt. Ha csak azért megyek be, mert ez a kötelességem, akkor a napom keserves lesz. Várom, hogy minél előbb hazamehessek. De ha úgy megyek be, hogy valakinek ma is szüksége van rám és az általam hirdetett krisztusi igazságra, akkor meg tudom tapasztalni az értékességemet és szívesen elbeszélgetek még a munkaidőm után is.

Egy másik kérdés, amit gyakran feltesznek nekem: „Nem nehéz a börtönlelkészi szolgálat?” De, az. Nagyon nehéz volt kezdetben, hiszen a szemináriumban nem kaptunk erre semmilyen képzést. A bennem formálódó kérdéseim főleg ezek irányába alakultak: „Mit kell betartani? Hogyan kell a szolgálatot végezni, hogy senkinek ne legyen baja belőle? Mit tehetek és mit nem?” Istennek legyen hála érte, hogy nem kellett nekem úttörő módjára kitaposni az utat, hanem az előttem szolgálók és az ország más börtönlel-

készei segítettek. Néhány hét múlva eltűnt már a bizonytalanságom. A szolgálatom végzése során adódtak olyan kérdéseim, amikre a börtönvilággal kapcsolatos tanfolyam (biztonsági, reintegrációs, jogi, pszichológiai, szolgálati ismeretek) adott választ. Ez egy vizsgával zárult. Ezt mindenkinek, függetlenül a jogviszonyától, kötelező módon abszolválni kell. Mint sok más területen, itt is fontos a folyamatos továbbképzés. Ebben segítenek a börtönlelkészi társaságok.

A Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, mint általában a megyei intézetek, kis létszámú fogvatartott elhelyezésére alkalmas. Könnyű megismerni az ott lévők életének alakulását, segíteni őket abban – ha ők is akarják –, hogy a társadalom normakövető embereivé váljanak. Az előző országos parancsnok, Csóti András ny. bv. altábornagy sokszor kihangsúlyozta, hogy a börtönlelkészekre számít, a kollégáinak tekint minket. Milyen reintegrációs programjaink vannak Zalaegerszegen? A személyes beszélgetéseken kívül csoportos foglalkozások és szentmisék. A más egyházak bejáró képviselői is segítenek a szíveket újra az Isten felé fordítani. Így történt adventben is: karácsony ünnepe előtt néhány nappal szentmise, a Zalai Boldogasszony Alapítvány karácsonyváró műsora, a Magyar Evangéliumi Börtönmisszió karácsonyi hangjátéka, kiscsoportos foglalkozások.

2016 júniusában az I. fogvatartotti zárandoklaton emelte ki Bíró László püspök úr nagyon bölcsen, hogy amikor Szent Pál bilincseire ráragyog a szabadság fénye, az már nem a megkötözöttség szimbóluma, hanem a szeretet köteléke az Istennel. Adja meg az Isten mindannyiunknak – szabadlábban levőknek és fogvatartottaknak is –, hogy ezt a köteléket tudjuk minden nap erősíteni. *Gyöngyös Balázs*

Martinus
a Lombkővárosi Egyházmegye lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • Szerkesztők: Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • Nyomdai kivitelezés: Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • Felelős vezető: Jankovics Zoltán • Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató • ISSN 2060-145X • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Fogvatartottak lelkipendozása: a pszichológusi munka jelentősége

A fogvatartottakkal való foglalkozás, legyen az oktatói munka, szakmai képzés, önkéntesek hozzájárulása, sportfoglalkozás biztosítása, lelkipásztori vagy pszichológusi munka, elengedhetetlen fontosságú. A foglalkoztatást mind belső, mind külső motivációs tényezők igazolhatják.

Keresztény hitünk az elesettek és bűnösök segítségére indítat; Jézus különösen a bűnösökkel és kivettekekkel szemben gyakorolta irgalmát és segítségnyújtását. „Mondom néktek, hogy ily módon nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogy-nem kilencvenkilenc igaz emberen, akiknek nincs szüksége megtérésre” (Lukács 15,7-10). Ha a bűnösökon való megbot-ránkozásunk mélyebb, személyesebb érintettségű, és emiatt ítélezésünk és „büntetési” vágyunk válik domináns-sá, érdemes „racionális” társadalmi szemléletünket érvénybe léptetni: a fogvatartottak többsége ugyanis bizonyos idő után elbocsátásra kerül, és a társadalomban, azaz a városunkban, szomszédságunkban úgy kell helyet találniuk, hogy azok működésébe belesimulnak.

Az ember elsősorban szociális lény, pszichés zavarai is elsősorban abból adódnak, ha kapcsolatrendszere külső okból kifolyólag nem kedvező változásra kényszerül, sérül vagy megszűnik. Különösen igaz ez a fogvatartottakra, akik fizikális és szociális környezetüket egyszerre veszítik el. Könnyebb elkövetők esetében az elzárás következtében létrejövő pszichés problémák kialakulását kell megakadályozni. Súlyosabb elkövetőknél a

tett maga már a pszichés rendellenesség következménye vagy jele (szexuális bűnözők, bántalmazók, szándékos emberölők). A pszichológusi munka így megelőző jellegű (prevenció), már kialakult pszichés zavart kezelő (terápiás munka), vagy pedig az aktuális krízis kezeléséről szól (krízisintervenció).

A magyar büntetés-végrehajtásban a pszichológusi munka krízisintervencióra, prevencióra koncentrált – amely többnyire a túlszűfolt börtönök és az egy pszichológusra jutó fogvatartott magas számával magyarázható. Terápiás munka a legtöbb esetben külsős pszichológusok bevonásával történik; nem ritka azonban a bent lévő börtönpszichológus terapeuta szakképzettsége sem. A pszichológusi munka első szakasza, a bekerülés első idejében, a börtönlétre való felkészítést, valamint a depresszivitást, szuiciditást és a korábbi, illetve jelenlegi pszichés állapot felmérését jelenti. Előbbi a büntetésük elfogadásáról, a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásról szól, utóbbiak a már meglévő pszichés faktorok felfedezé-

séről. A későbbi pszichológusi munka a krízisintervencióról szól, ami lehet belső rendellenességéből fakadó: verekedések, gondok a cellatársakkal, bántalmazások, fenyegetések és más aktuális krízisek rögtöni kezelése, vagy pedig külső indíttatású: a fogvatartottak családdal és barátokkal való kapcsolattartása ritkul, vagy más esetekben – hosszabb büntetés vagy haláleset esetén – meg is szűnik.

Szemeink előtt tehát nem minden esetben egy terápiás folyamatot kell elképzelnünk, legtöbb esetben elbeszélgetések, relaxációs gyakorlatok, csoportfoglalkozások vezetése teszi ki a lelkipendozást. Ha a fogvatartott beszél, társaságban van, megtanul higgadtan problémát kezelni, kisebb eséllyel fog a börtönben bajba kerülni, pszichésen zavarttá válni, amely egyben jó előjelzője a távozása utáni kinti létének is. Nem utolsó sorban pedig a fogvatartottak – a börtön falain belül más kapcsolat hiányában – egymást is tanítják és követik; ha egyikük jobb útra tér, az jó hatással van a többi fogvatartott viselkedésére is.

Szász Emese

Még közelebb Istenhez

A gimnazista hittantól a börtönpasztorációig

Tömő János nevét egyházunkért, a fiatalokért végzett tevékenységével kapcsolatban Szombathelyen gyakran lehet hallani. A bér málközők első zarándoklatán például a csoportjába járó fiatalokkal tett tanúságot a leendő bér málközők előtt. Emellett a börtönpasztorációban mint hivatott, „főállású” személy vesz részt.

Először arra kérem, mutakozzon be: mondjon néhány szót arról, honnan származik. Szívesen hallanánk családjáról, és arról, hogy mi mindent kellett tanulnia mindahoz a feladathoz, amelyet most végez.

Szombathelyen születtem, Gencsapátiban éltem a szüleimmel és az öcsémmel, szociális munkás és hittanár-nevelőtanár szakot végeztem. Nős vagyok, van egy lányunk. Családsegítő szolgálatnál és nevelőotthonban is dolgoztam korábban, 9 éve dolgozom a szombathelyi börtönben börtönlelkészi státuszban.

Hogyan került kapcsolatba a Szent András Evangélicációs Iskolával? Hogyan ismerkedett meg velük? Mi ennek a közösségnek a hivatása, feladata?

17 évesen vettem részt Fülöp kurzuson Gencsapátiban, amit Miszori Zoltán atya szervezett. Nagyon megtetszett,

ezért egyre több kurzuson vettem részt. Ezek tulajdonképpen tematikus lelki gyakorlatok, különböző témákkal: szentírás, eucharisztia, evangélicáció, pünkösöd. Az iskola feladata, hogy a világiak képesek legyenek betölteni missziós küldetésüket, amit a bér málkálás során kapnak meg. Ezért szerveződnek ezek a lelki gyakorlatok.

Az iskola a karizmatikus megújulásból meríti a gyökereit, de küldetése katolikus, tehát mindenkihez szól.

Hatékonyan érzi a tevékenységüket?

Magyarországon az elmúlt 20 évben 640 kurzust sikerült megszervezni, ez 18.545 munkaórát jelent. Évente átlagosan 30 kurzus szerveződik, 15-20 felnőtt résztvevővel. Jelenleg országosan mintegy 200 önkéntes segítőtje van az iskolának és 3 főállású munkatársa. A résztvevőknek később lehetőségük van önkéntesként segíteni a további kurzusokon, tehát biztosan és láthatóan van hová csatlakozniuk.

A Szombathelyi Egyházmegyében az elmúlt 15 évben évi két-három kurzust sikerült megszervezni, főleg középkorúaknak.

Vannak-e lehetőségek a felnőttek számára is ebben az evangélicációs mozgalomban?

Egyrészt nagyon sok mindent lehet tanulni: aki elvégzi például a Jézus, a négy evangélium nevű kurzust, az utána viszonylag könnyen le tud vizsgázni a Pázmányon hittanár levelező tagozaton Újszövetségből.

Jellemző, hogy a katolikusok szentírásismerete elmarad a protestáns egyházak híveivel képest. A legtöbb katolikus Magyarországon sajnos nem olvas Bibliát, nincs kapcsolata a szent szövegekkel.

Másrészt tanuljuk az evangélium szerinti egyszerűséget és szegénységet, amelynek az a célja, hogy az életünk középpontjában a Jézussal való személyes kapcsolat maradjon. Végül megtanuljuk, hogy a hitünkről hogyan tudunk tanúságot tenni.

Nem mehetünk el szó nélkül a már említett börtönpasztorációs tevékenysége mellett. Valójában, azt gondolom, a napjai nagy részét ez a fajta tevékenység tölti ki. Hogyan került az újonnan megépült fogvatartási intézetbe?

Veres András püspök atya kért fel az újonnan épült intézet lakóinak lelki gondozására. Nem gondolkodtam sokat, hogy elvállaljam-e a feladatot. Ha egy világi hívő lehetőséget kap arra, hogy missziós küldetését főállásban végezze, különösen, ha a püspöke kéri fel, akkor az egy megtiszteltetés.

Mióta dolgozik ott? Mi a legfontosabb feladata?

2008 áprilisa óta dolgozom itt, legfontosabb feladatom a fogvatartottak evangélicációja. Keresem azokat a módszereket, amelyek segítségével az evangélium üzenete eljuthat azokhoz, akik valóban nyitottak.

Hogy telik egy átlagos nap?

Alpha kurzust és imaalkalmakat tartok. Igazodni kell az intézet napirendjéhez, tehát meg kell keresni azokat az órákat, amikor minőségi időt tudok tölteni a fogvatartottakkal. Az Alpha kurzus egy 12 alkalmas csoportfoglalkozás, aminek célja a keresztény hit alapjainak elsajátítása közösségi légkörben. Minden alkalommal megnézzünk egy 20 perces oktatófilmet, amelyekben felmerülnek hittel kapcsolatos kérdések. Ezeket megbeszéljük a résztvevőkkel. A kurzus végén a résztvevők körülbelül 50 százaléka végez szentgyónást.

Van egy szép kápolnánk, ahol folyamatosan ott az oltáriszentség. Hetente 80-100 fogvatartott jár le a kápolnába, ahol minden nap van szentmise. Vannak napi áldozók is.

Mi az értelme annak, hogy a rabok között Isten igéjét hirdeti?

Az értelme az, hogy ezzel Isten akaratát hajtom végre. Jézusnak is az volt az „eledele”, hogy az Atya akaratát tette. Nekem is ez az alapelvem. A kihívás számomra az, hogy minden szituációban azt tegyem, amit Jézus tenne. A mottó talán úgy fogalmazható meg: reményt adni.

Most térjünk vissza a fiatalokkal való foglalkozásra. Hogyan kezdődött?

2011 tavaszán a hittanár szakon kötelező volt órákat tartani a Premontrei Gimnáziumban a diploma megszerzéséhez. Ezeket szerettem volna gyorsan „letudni”. De láttam, hogy egyes diákok nyitottak, érdeklődőek a mondánivalómmal kapcsolatban. Voltak, akik odajöttek hozzám óra után beszélgetni, sőt még egyszer egy koncert közben is megkerestek, hogy beszéljek nekik Istenről. Elküldtem őket, de újra visszajöttek. Akkor is elküldtem őket, de ezután nem tehettem úgy, mintha „nem történt volna semmi.” Ekkor kerestem meg Márton atyát, illetve az igazgatónőt, hogy rendszeresen foglalkoznék a gyerekekkel. Engedélyezték, majd jött egy nagyon nehéz tanév. Keményen fizettem a tanulópénzt, mert fogalmam sem volt, hogy pontosan mit kellene csinálni, illetve nem ismertem a diákokat, tehát teljesen a nulláról indultam.

Van egy közössége, amelynek Loretto csoport a neve. Mi a programja ennek a csapatnak?

A hagyomány szerint az olaszországi Lorettóban van Szűz Mária názáreti háza, ahol az Ige megfogant. Mi is egy olyan közeg szeretnénk lenni, ahol a Szentlélek megérintheti a fiatalokat és befogadhatják Jézust a szívükbe.

A hívő fiatalokat folyamatosan képezni kell arra, hogy be tudják tölteni azt a küldetést, amit Isten a jelenben rájuk bíz.

Egy végzős diák minta a kisebbeknek, egy egyetemista pedig a gimnazistáknak. Többet jelent egy nagyobb diák példaadása, mint bármilyen tanári vagy szülői tanács. A 14 év felettiek számára nagyon felértékelődik a kortársak szerepe. Tehát egy mai hívő középiskolásnak igenis van feladata és felelőssége is a kisebbek felé. Egy fiatalnak a diákmisszió vagy a bérnáló felkészítőn önmagában a pusztán jelenléte is evangelizáló hatású.

A programunk tehát imádkozni, evangelizálni és evangelizációra felkészíteni. Jelenleg inkább egy ifjúsági ima-mozgalom vagyunk Szombathelyen, mint csupán egy heti rendszerességgel összejáró 8-10 fős csoport. Vannak szemmel látható gyümölcsök, visszajáró egyetemisták, de újonnan csatlakozók is.

Milyen fontosságot tulajdonít a zenélésnek (a zenének, éneknek) a fiatalok közösségeiben?

A zenének önmagában is feszültségoldó szerepe van. Itt szakrális zenéről, Isten dicsőítéséről van szó. A dicsőítő zene imádság, több a pusztán hangulatjavító éneklésnél. Azt tesszük, amit a Jelenések könyve ír a mennyországról szóló látomásban: énekkel dicséjük Istenet.

Mi az a legfőbb helyzet, amelyben a mai keresztény fiatalok számára segítséget kellene nyújtani?

Ferenc pápa sokat beszél a peremvidékekről. Ma egy katolikus fiatal peremhelyzetben van a társadalomban, mivel kevés kortársa gondolkodik keresztény szellemben. Nehezíti a helyzetet, hogy nem tanítják nekik, hogy hogyan kell „túlélni” keresztényként a mai világban. Nincsenek minták. Komoly kihívás, hogy hogyan beszéljenek a hitükről nem hívő közegben anélkül, hogy nevetség tárgyává váljanak. De peremhelyzetben vannak a katolikus egyházon belül is. A miséken alig látnak hasonló korúakat. A liturgia értelmezése külön nehézség számukra. Valahogyan meg kell éreztetni velük, hogy fontosak. Fontosak az egyháznak, az egyházban. Kellene egy olyan pasztorális terv, amihez tudnak csatlakozni. Kellenének az állandó személyek, akik évekig foglalkoznak velük. Folyamatosan kapcsolatban kell velük lenni, meghallgatni és mintát adni nekik. Imádkozni értük és velük.

Salamon Viktória

RÖVID HÍREK

Budapesten, a jezsuita rend által fenntartott Párbeszéd Házában minden hónapban megtartják a Cigánypasztorációs Műhely beszélgetéseit. December 12-én a református TE+ÉN közösség mutatkozott be a katolikus és református, roma és nem roma érdeklődőknek.

A Szentatya december 12-én telefonon fölhívta II. Tavadrosz kopt ortodox pátriárkát, hogy kifejezze részvétét a kairói Szent Márk-székesegyház ellen elkövetett merénylet miatt. A pápa lelki közelségéről biztosította a pátriárkát és a kopt közösséget a csapás miatt, különös tekintettel arra, hogy a merénylet áldozatai közül a legtöbben nők és gyermekek. II. Tavadrosz fölidézte Ferenc pápa kifejezését, amelyet vatikáni találkozásukkor mondott a „vér ökumenizmusáról”, Ferenc pápa szintén hangsúlyozta: „egyesít minket vértanúink vére”.

A magyarországi egyházak nemcsak hirdetői, hanem eltökélt munkásai is a szeretetnek – mondta Áder János köztársasági elnök a magyarországi történelmi egyházak vezetőinek tiszteletére rendezett adventi ebéden december 13-án a Sándor-palotában.

Huzsvár László nyugalmazott nagybecskereki megyéspüspök életének 86., papságának 59., püspökségének 28. évében, december 10-én, hosszú betegség után, szentségekkel megerősítve elhunyt. Az elhunyt püspök földi maradványait december 14-én ravatalozták fel a nagybecskereki Nepomuki Szent János-székesegyházban, majd az engesztelő gyászmisét követően a székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra.

Olofsson Placid bencés szerzetes hálaadó szentmisét mutatott be 100. születésnapja alkalmából december 18-án a budapesti Szent Imre-templomban. Az 1946 és 1955 között a Gulágra internált szerzetes születésnapjára külön ünnepségsorozatot is szerveztek.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

„Boldog vagy, mert hittél” (Lk 1,45)

Máriát ünnepelni elsősorban azt jelenti, hogy emlékezünk az anyára, emlékezünk arra, hogy nem vagyunk és soha nem is leszünk árva nép. Van anyánk! És ahol anya van, ott mindig érződik a családi otthon melege és íze. Ahol anya van, ott a testvérek veszekedhetnek egymással, de a végén mindig az egység érzése győzedelmeskedik. Ahol anya van, ott mindig küzdenek a testvériség érdekében. Mindig lenyűgözött, amikor Latin-Amerika különböző népeinél láttam ezeket a harcos anyákat, akik gyakran egymagukban képesek sikeresen felnevelni gyermekeiket. Mária ilyen! Mária ilyen velünk, akik gyermekei vagyunk: harcos anya szemben a bizalmatlanság és vakság társadalmával, szemben a nemtörődömség és az egymástól való elszakadás társadalmával; anya, aki azért harcol, hogy növelje bennünk az evangélium örömét, azért harcol, hogy „testet” adjon az evangéliumnak.

A Guadalupei Szűzre tekinteni arra való emlékezést jelent, hogy az Úr látogatása mindig azokon keresztül valósul meg, akik képesek „testet adni” az Ő Igéjének, akik igyekeznek testet adni Isten életének zsigereikben, és akik az Ő irgalmasságának élő jelévé válnak.

Mária emlékeztetést ülni annak megerősítését jelenti – minden előrejelzéssel szemben –, hogy „népeink szívében és életében erős reményérzék rejtőzik azon életkörülmények ellenére, amelyek minden reményt kiölni tűnnek”.

Mária, mert hitt, szeretett, mert az Úr szolgálóleánya és testvéreinek szolgálója. Mária emlékeztetének ünneplése annak ünneplését jelenti, hogy mi, hozzá hasonlóan, meghívást kaptunk az elindulásra, hogy odamenjünk másokhoz, ugyanazzal a tekintettel, mint ő, az irgalmasság ugyanazon zsigereivel, mint ő, ugyanazokkal a tettekkel, mint ő. Szemlélni őt azt jelenti, hogy érezzük az erős hívást az ő hitének utánzására. Az ő jelenléte a kiengesztelődéshez segít minket: erőt ad, hogy kapcsolatokat hozzunk létre a mi áldott latin-amerikai földünkön, hogy igent mondjunk az életre, és nemet a közömbösségnek, a kirekesztésnek, a népek vagy egyes emberek leselejtezésének minden formájára.

Ne féljünk attól, hogy másokra az ő tekintetével tekintsünk! Ez a tekintet ugyanis testvérekké tesz minket. Ezt tesszük, mert – Juan Diegóhoz hasonlóan – tudjuk, hogy itt van a mi anyánk, tudjuk, hogy az ő árnyéka és oltalma alatt vagyunk, hogy ő a mi örömünk forrása, és hogy karjainak ölelésében vagyunk.”

Ferenc pápa

részlet a Guadalupei Boldogságos Szűz Mária ünnepén mondott homíliából

A házassági kötelék felbontása

A privilégium paulinum

Szent Pál apostol az első Korintusi levelében (7, 11–15) a házasság felbomlásának egy sajátos esetéről ír, ezért ezt a jogi esetet róla, privilégium paulinumnak nevezte el a jogtudomány. A páli kiváltság olyan házasságra vonatkozik, amely érvényes, de a felek megkereszteletlenek, s a házasságuk ideje alatt az egyik fél megkeresztelkedik. Mindaddig, amíg megkereszteletlenül élnek, a házasságuk természetjogi alapon felbonthatatlan. Ha azonban az egyik fél (és csakis az egyik) megkeresztelkedik, akkor egy új helyzet áll elő.

A megtéréssel önmagában nem szerez jogot egy újabb házasság megkötéséhez, mivel a korábbi házassága továbbra is érvényben van, és ha a másik fél békében él vele, akkor nincs mód élni a kiváltsággal. A kiváltság igénybevételéhez szükséges a megfelelő ok, hogy miért nem tud tovább a házasságban élni. Ilyen például, ha a megkereszteletlen fél ok nélkül különválnak akár fizikailag vagy morálisan – akkor a megkeresztelt fél köthet újabb házasságot. Az újabb házasságkötéssel a korábbi kötelék felbomlik, így a megkereszteletlen fél is köthet újabb házasságot.

Ezt a páli kiváltságot nem lehet alkalmazni az ún. diszpár házasságoknál, azaz egy megkeresztelt és egy megkereszteletlen házasságánál. Szintén nem alkalmazható, ha a megkeresztelkedő fél adott okot a különválásra (például házasságtöréssel). Nem alkalmazható akkor sem a privilégium paulinum, ha a felek megkeresztelt voltával kapcsolatban feloldhatatlan kétely merül fel, mert ha valóban megkereszteltek, teljességgel felbonthatatlan a házasságuk.

A hatályos jog előírja, hogy a megkeresztelt fél új házasságkötése előtt meg kell kérdezni a megkereszteletlen felet, hogy szándékában áll-e megkeresztelkedni vagy sem, illetve, hogy akar-e a megkeresztelt féllal békében együtt élni a Teremtő gyalázása nélkül. Amennyiben ezekre a kérdésekre pozitív választ adna, akkor nem volna lehetséges az új házasságkötés.

Mivel ez tételes egyházi előírás, ezért bizonyos esetekben lehet felmentést adni a megkérdezés alól. Ilyen eset lehet, ha a fél nem található meg, vagy megkérdezése nehézségekbe ütközik, vagy visszautasítja a válaszadást, vagy biztos, hogy negatív választ adna. A megkeresztelt félnek csak akkor van joga új házasságot kötni, ha a másik fél negatív választ adott a megkérdezésre, vagy a helyi ordinarius felmentést adott a megkérdezés alól.

Ha a másik fél is megkeresztelkedne, akkor a házasságuk szentségé válna, de hiányozna az elhálás, ezért ebben az esetben kérhető lenne a dispensatio super rato megfelelő ok esetén, amiről az előző cikkben értekeztünk.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A szentségimádás

A szentségimádás nem számít liturgikus cselekménynek, ugyanis szentségkiszolgáltatás – jelen esetben áldoztatás – nem történik benne, mégis e cikksorozat keretében foglalkozunk vele, mert szorosán kapcsolódik magához a szentséghez, az eucharisztiahoz.

A szentségimádás történhet egyszerűbb vagy ünnepélyesebb módon. Előbbi esetben cibóriumban őrzött szentostyákat helyeznek ki, utóbbiban pedig monstranciában (szentségmutatóban) lévő nagyméretű szentostyát.

A szentségkítételnek kétféle módja van: az ún. római és a Pázmány-rítus. A római rítus szerint, ha az eucharisztia nem azon az oltáron őrzik, ahol a szentségimádás lesz, akkor a szolgálattevő vélumot (hosszú, széles stóla) vesz a vállára és elhozza őrzési helyéről, majd az oltárra helyezi. Közben a hívek énekelnek. Ezt követi maga a szentségimádás a helyi szokások szerint. A szentségbetétel Aquinói Szent Tamás himnuszának részletével („Tantum ergo”) vagy más szentségi énekkel kezdődik, majd a szolgálattevő elimádkozza a könyörgést. Ezután vélumot ölt és a szentséggel áldást ad, majd az oltáriszentséget az őrzési helyére viszi. Amennyiben a szentségkítétel monstranciával történt, a szentségkítételt követően, illetve a szentségbetétel elején a szentséget meg is tömjénezik, és az áldásra a szolgálattevő palástot is vesz.

A Pázmány-rítus rendjét Pázmány Péter bíboros határozta meg. Annyiban más a római rítushoz képest, hogy közvetlenül a szentségkítétel után is van szentségi áldás: a szolgálattevő megtömjénezi a szentséget, majd kezébe véve a szentségtartót elkezd a „Tantum ergo” himnuszt, amit a hívek folytatnak. Utána áldást ad, és ismét tömjénezés következik. A szentségbetétel pedig a könyörgéssel kezdődik, majd a tömjénezés után a „Genitori, Genitoque” kezdetű versszakot éneklük, amit újra szentségi áldás és tömjénezés követ.

A szentségkítételt és -betételt erre felhatalmazott világi hívó is végezheti, de szentségi áldást nem adhat.

Ipacs Bence

Zarándoklat a sárvári hegyközségbe

▲ A sárvári hívek december 2-án elzarándokoltak a sárvári hegyközségben lévő Szűzanya-szoborhoz. Orbán István kanonok-plébános köszöntötte a zarándokokat, elmélkedésben a Szűz kegyelmét kérte az emberekre.

▼ Császár István egyházmegyei kormányzó december 11-én megáldotta a külsőleg felújított horvátlövői templomot. Új Mária-szoborral is gazdagodott a település, amit a templom mellett állítottak fel.

Templommegáldás Horvátlövőn

Templommegáldás Rumban

▲ December 4-én áldotta meg a rumi Szent László-templomot Császár István egyházmegyei kormányzó. Az idén elvégzett munkáknak köszönhetően a külső homlokzat felújítására került sor, és a vízelvezetési gondokat is orvosolták.

▼ December 2. és 4. között lelkigyakorlatot tartottak a Martineumban Béri L. Renátó kármelita szerzetes vezetésével, melynek témája Isten bennem van, itt és most, nekem személyesen! Isten szeret engem! El kell kezdenem szeretetként élni.

Adventi lelkigyakorlat a Martineumban

Adventi hangverseny Jánosházán

December 3-án a gércsei Panágia Kórus, a keszthelyi Kis Szent Teréz Kórus, a jánosházi Animato Énekegyüttes, az Egyházi Kórus és a Szent Imre Általános Iskola gyermekkara lépett fel a jánosházi hangversenyen.

Világháborús emlékek nyomában

December 3. és 5. között a Nagy Háború iránt érdeklődők kis csapata kelt át a Kárpátokon. A 83-as gyalogezred Batkow környéki emlékeinek nyomában és a legkeletibb Szent Márton-templomoknál jártak.

A meseíró pályázat díjazottjai

December 9-én hirdették ki a „Kalandozásaim Szent Márton korában” címmel meghirdetett meseíró pályázat eredményét. A legtöbb mese a szombathelyi Brenner-iskolából érkezett a pályázatra.

PROGRAMAJÁNLÓ

január 21. (szombat) 10 óra Jegyesoktatás a Családszinódus tükrében (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **január 27-29. (péntek-vasárnap)** Van időm Rád! Anyák és lányok hétvégéje (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **február 2. (csütörtök) 16 óra** A megszentelt élet világnapja (Szombathely, Szent Erzsébet-plébániatemplom) • **február 17-19. (péntek-vasárnap)** Elváltak lelki hétvégéje (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

Nyílt nap Szombathelyen

December 9-én nyílt napot tartott a II. János Pál Katolikus Szakkollégium, és a Győri Hit tudományi Főiskola Szombathelyi Képzési Központja is bemutatta sokszínű képzési kínálatát.

A szombathelyi kórházlelkész:

Molnár Árpád
Tel.: +36 30 619 5474

A zalaegerszegi kórházlelkész:

Kovács Richárd
Tel.: +36 30 211 9359

Megkezdődött a Brenner János Emlékév

December 17-én szentmisével emlékezett az Egyházmegye papsága és hívei Brenner János vértanúhalálára a szombathelyi Szent Kvirin-plébániatemplomban. A szentmisével nyitották meg a Brenner János Emlékévet.

Szentbeszédében Császár István egyházmegyei kormányzó utalt rá: a tragédiák kapcsán – így János atya meggyilkolása ügyében is – sokan felteszik a kérdést, Isten miért engedi meg ezek bekövetkeztét. János atyáról a legjobb véleménnyel voltak előljárói

és azok a hívek is, akik őt ismerték. Ezért nem értették sokan és nem értik ma sem, miért kellett fiatalon és ilyen körülmények között meghalnia. A választ már előre megadta János atya, újmiséis jelmondatával: az Istent szeretőknek minden a javukra válik (Róm 8,28). El kell fogadnunk Isten akaratát, akkor is, ha Istennek mások a tervei, mint amit mi tervezünk és akarunk.

Isten terveiben más szerepet kapott János atya. Jele annak, hogy – Márai Sándor megfogalmazása szerint – élet lesz a vérből. A vértanúk vére a keresz-

ténység magvetése. A vértanúk vére győzelmet arat a gonoszság felett. Egy országban akkor erős a kereszténység, ha vannak vértanúi. János atya erre kapott meghívást és ő ezt elfogadta. Nem menekülni akart, amikor megtámadták, hanem hivatását akarta gyakorolni: az állítólagos beteget ellátni.

A szentmisét követően a hívek és a papság levonultak a templom kriptájába, hogy mécseseket, gyertyákat, virágokat helyezzenek el János atya sírjánál, kifejezve tiszteletüket és azt, hogy emlékét nem feledték.

Molnár Péter

Idén újra Házasság-Játék!

Egy játék

azoknak, akik szeretnek játszani,
de sokszor túl komolyan veszik magukat,
azoknak, akik szeretnek játszani,
bár ezért sokan nem veszik őket komolyan,
azoknak, akik már elfelejtettek játszani,
de újra meg akarnak tanulni,
azoknak, akik úgy érzik, már eljátszották a lehetőségüket,
azoknak, akik szerint a házasság nem játék,
azoknak, akik szerint játszani létszükséglet,
azoknak, akik még csak most kezdtek játszani,
azoknak, akik már tapasztalt játszótársak,
azoknak, akik eldöntötték: igen, együtt akarunk játszani!

A „Házasság hete” szombathelyi eseményeihez kapcsolódva, 2016-ban több mint 100 házaspár vett részt a Házasság-Játékban. Három hét alatt, a saját tempójukban és lehetőségeikhez igazodva oldották meg az e-mailben kapott feladatokat. A kedvező visszajelzéseken felbuzdulva idén újra meghirdetjük a játékot!

Ha kedvet érzel, hogy idén Te is velünk játssz, 2017. január 27-ig itt jelentkezhetsz:

hazassaghete.szombathely@gmail.com

A játék időtartama: 2016. január 28 – február 16.

Weeber Judit

Kosztolányi Dezső:

Akarsz-e játszani

*A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni,
akarsz-e mindig, mindig játszani,
akarsz-e együtt a sötétbe menni,
gyerekszívvél fontosnak látszani,
nagykomolyan az asztalfőre ülni,
borból-vízből mértékkel tölteni,
gyöngyöt dobálni, semminek örülni,
sóhajtvá rossz ruhákat öltetni?
Akarsz-e játszani mindent, mi élet,
havas telet és hosszú-hosszu őszt,
lehet-e némán teát inni veled,
rubin-teát és sárga páragőzt?*

FILMAJÁNLÓ

Ezer szó

Mit tehetne az ember, ha már csak szó szerint 1000 szó lenne hátra az életéből?

Főhősünk (Eddie Murphy) könyvküldéssel foglalkozó üzletember, aki egy jó üzlet reményében mindenkin átgázol. Persze megvan mindene: pénz, otthon, család... csak még fel kell nőnie belül is. A történetben feltűnik egy felkapott guru a divatos keleti vallásturmixszal, és főhősünk a hatalmas üzlet reményében azonnal lecsap a guru könyvére. Ám nem volt őszinte, ezért kap egy különleges fát az udvarába. A fán 1000 levél van – ezer kimondott szó –, s ha ez mind

lehullik, akkor neki is vége. Persze semmilyen módon nem lehet csalni.

Keresztényként nézve innen izgalmas a történet. Ezer szó kimondását el lehet nyújtani az időben, csak az a kérdés, hogyha elfogynak a szavak, akkor mi marad utánuk? Meg kell tanulni tehát a szavainknak minőséget adni, akkor a kevesebb többet fog jelenteni. Az Úr Jézus is erre figyelmeztet: „Mondom nektek: Minden hiábavaló szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján. Mert szavaid alapján mentenek fel, vagy szavaid alapján ítélnék el.” (Mt 12,36-37)

A filmben vidám és szomorú helyzetek egyaránt adódnak, mindenesetre azért az látszik, hogy az őszinteséghez kevesebb szó kell, mint a hazugsághoz. Amikor tudunk hallgatni, ak-

kor a másik is jobban meg tud nyílni. Végső soron a csend ismertet meg, segít szembenézni önmagunkkal. Isten segítségével lehet igazán szeretetteljesen megnyilvánulni szavaink által is.

Szakál Szilárd

A KELET Nyugaton

Szombathely ad otthont a Kárpát-medencei Egyetemi Lelkészségek Találkozójának

Még nincs 10 éve, hogy elindult az egyetemi lelkeszségek rendszeres találkozója. Az azonban már az első alkalommal kiderült, hogy óriási az igény a személyes párbeszédre, az élmények, tapasztalatok megosztására, jó gyakorlatok átvételére. 2017. február 3. és 5. között a Szombathelyi Egyetemi Lelkészség ad otthont a programnak. A főszervezővel, az egyetemi lelkeszség vezetőjével, dr. Németh Norbert atyával beszélgettünk.

2009-ben rendezték meg az első találkozót. Milyen aprópóbból hívták életre?

A találkozó ötlete a 2008-as Pasztorációs Konferencián, Tihanyban született. A „Pasztkonf” a Kárpát-medence egyetemi lelkeszséinek és munkatársaiknak egy közös fóruma, célja, hogy az egyetemi pasztorációra minden évben egy átfogó, közös terv alakuljon ki, elősegítve az együttműködést. Azonban a tihanyi alkalom résztvevői ismét szembesültek ennek egyik legnagyobb akadályával, mégpedig azzal, hogy a közösségek alig ismerik egymást. Így az ott egybegyűltek egy, a konferenciához hasonló programot akartak létrehozni, amelyen nemcsak a közösségek vezetői, hanem a többi tag is találkozhat, információt szerezhet az egyetemi csoportok és az ifjúság aktualitásairól, a sikeres kezdeményezésekről. Ezen elképzelések alapján látott napvilágot egy farsangi bál gondolata, amelyen az egész Kárpát-medence magyar fiataljai összegyűlnek. Azonban a jóból sosem elég, ezért a bál hamar összefonódott egy hétfőgével, és már létre is jött a KELET, amelyet első alkalommal a Szegedi Egyetemi Lelkészség valósított meg.

Az elmúlt évek mennyire igazolják a találkozó sikereségét, hasznosságát?

Már öt alkalommal volt lehetőségem részt venni KELET-en, melyek mindig feltöltöttek lelkiileg és ötletek, tervek szempontjából is gazdagítottak. Soha nem egyedül érkeztem ezekre a találkozókra, hiszen egy ilyen találkozónak a gazdag élményvilágából „szólóban” nem lehet meríteni, csak közösségben. Nyitott és lelkes csapattal vettem részt a találkozókon, így tudtunk felnőni ahhoz a kihíváshoz, hogy 2017-ben mi magunk is vállalkozzunk arra, hogy vendégül lássuk a Kárpát-medence egyetemistáit és a lelkeszségek közösségeit.

Mióta és mivel készülnek a szombathelyi KELET 2017-re, milyen programokkal szólítják meg a résztvevőket?

Szeptember óta készülünk, a program összeállt, az előadók igent mondtak és a fogadásra készen állunk! A programok összeállításban fő szempont, hogy a téli vizsgaidőszak után és a tavaszi szemeszter kezdete előtt a lelki feltöltődést biztosítsuk a résztvevőknek az imaalkalmakkal, liturgiával, előadásokkal, csoportos beszélgetésekkel és az aktív kikapcsolódást is garantáljuk a kulturált szórakozással, vagyis a farsangi bállal és számos sportlehetőséggel, közös játékkal. Velünk lesznek előadóként dr. Beer Miklós püspök atya, Hodász András atya és még sokan mások.

Azokat az egyetemistákat is megkérdeztem, akik Norbert atya segítségére vannak a szervezésben. Milyen lehetőség rejlik egy ilyen találkozóban? Te miért veszel részt ezen az eseményen?

A KELET az összetartozás, valahová tartozás élményét jelenti számomra. Lelkiekben megerősít az az egyetemistákból álló közeg, akikkel ilyenkor találkozunk. Ismerkedésre és kikapcsolódásra is kiváló lehetőség. (Teleki Blanka)

A fiatalos, bensőséges hangulat feltöltődést nyújt a tavaszi szemeszter előtt. (Pongrácz Benedek)

Hogyan készültök erre a találkozóra?

Az egész szakkollégium beleadja azt, amije van: időt, energiát, kreativitást és lelkesedést, hogy valami igazán maradandót adjon minden résztvevőnek. (Teleki Blanka)

Hogyan készülök? Közösségben lehetek egyszerre Krisztussal és sok-sok fiatallal egy egész hétfőgém keresztül. (Pongrácz Benedek)

További információk a <http://kelet.egylek.com>, illetve a www.facebook.com/keletlelkes oldalán találhatók.

Molnár Péter

Szombathelyi egyházmegyes papok írói tevékenysége I.

Weinhofer József

A szombathelyi szeminárium, a helyi egyházmegyes teológus-növendékek hittudományi főiskolája és papnevelő intézete – mely a Szily János püspök által építtetett, s ma az ő nevét viselő utca 1. szám alatt található –, a jelenlegi Brenner János Kollégium épületében működött 1790-től 1952. május 1-jén, állami rendeletre történt bezárásáig.

A mindenkori kispapok között számosan voltak, akik a szent tudományokon kívül szívesen foglalkoztak irodalommal, költészettel, human- és reál tantárgyakkal, sőt sokan jeles tudósokká is váltak saját területükön.

Az ő összefogásukra és buzdításukra, nem utolsósorban pedig önképzésük érdekében alakult meg 1861. március 24-én a *Szent Ágoston Egyesület*, mely céljának tekintette (egykori) növendékei műveinek magyar nyelvre történő fordítását is.

Így jelent meg elsőként nyomtatásban éppen 155 évvel ezelőtt, 1862-ben **Weinhofer József** néhai pinkafői (ma: Pinkafeld) plébános szentbeszédgyűjteménye.

Az egyesületi tagok számára kézenfekvő volt a választás, hiszen Weinhofer személyében Egyházmegyénk addigi legjelesebb lelkipásztort tisztelték, aki már fiatal papként beutazta Németország és Svájc egy részét, megismerkedve az ottani legkiválóbb papokkal és tudósokkal, akikkel később rendszeres levelezést folytatott.

Rendkívüli szónoki tehetségét szorgalmának és a folytonos tanulásnak is köszönhette. Szentbeszédeit – maga is pinkafői születésű, németajkú ember lévén – természetesen mindig németül mondta el, minden korosztály számára érdekes és érthető módon. Nyel-

vezete mindig képszerű volt, de sohasem triviális. Beszédeit klasszikus módon mindig három részre osztotta: bevezetésre, mely az adott vasárnap vagy ünnep evangéliumából egy mondatot kiemelve bibliai alapra helyezte az egész prédikációt; második része az előbbi kifejtését tárgyalta; míg lezárásképpen hallgatósa életére alkalmazta a szentírási tanítást.

Akkoriban szokásos volt, hogy a vasárnap délutáni litániát ún. keresztény tanítással kötötték össze, mely alkalommal főleg a felnőtt hívek számára elevenítették fel a bibliai történeteket, hogy saját életükre tudják azokat alkalmazni. E félórás hitelemzéseit meghallgatásáért gyakran több óra járásnyi távolságból is felkeresték sokan a pinkafői templomot, bár hangja oly erős volt, hogy a korabeli feljegyzések szerint szabad ég alatt 20.000 ember is tisztán hallhatta minden szavát.

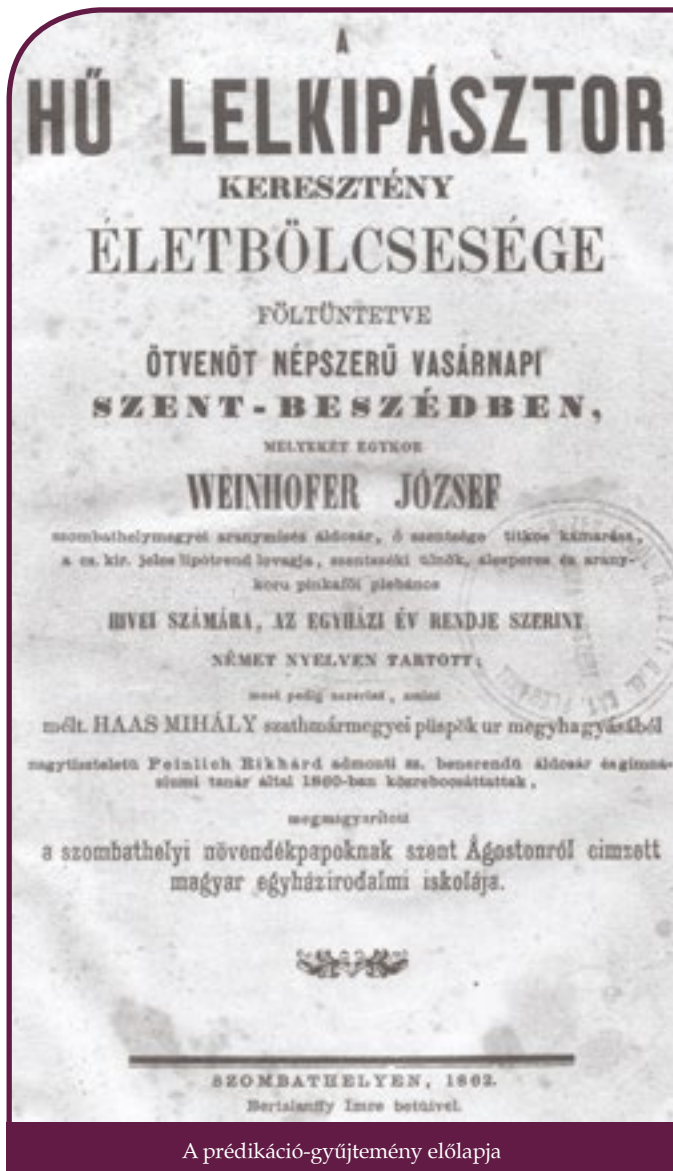
Minden ünnep előtt fáradhatatlanul magyarázta az iskolás gyerekeknek és a híveknek egyaránt az aktuális szertartások, kapcsolódó egyházi hagyományok eredetét és értelmét. Az adventi és nagyböjti időben pedig különösen is a szentek példáját állította a rábízottak elé.

Elsősorban lelkipásztor, lelki ember volt, aki hitelesen tudott beszélni, saját példájával is vonzani az evangéliumi életre, olyannyira, hogy míg neki magának is három édestestvére lett pappá, addig körülbelül 40

fiatal – köztük a későbbi szatmár- (német) megyéspüspök, Haas Mihály – választotta a papi hivatást plébániája területéről, több, mint fél évszázados ottani működése alatt.

A Weinhofer-prédikációk egy részét még 1856-ban közölte a *Religio* című folyóirat, Nagy János szombathelyi teológiai tanár fordításában, a Szent Ágoston Egyesület tagjai pedig mindent kiegészítve az egész egyházi évet átfogó kötetbe bővítették.

Inzsöl Richárd

A prédikáció-gyűjtemény előlapja

A remény jelévé kell válnunk!

Interjú Stift Zoltán Angelico atyával, szombathelyi börtönlelkésszel

Stift Zoltán Angelico 1969. július 7-én született Szombathelyen. Zoltán atyát a művészet és a lelkipásztori hivatás kezdettől fogva egyformán vonzotta. 1993. június 17-én, Szombathelyen szentelték pappá. 2000-ben az Angelicum Egyetemen doktorált. Szombathelyi, budapesti, majd csákánydoroszlói szolgálata után Budapesten az apostoli nuncius titkára volt, ezután börtönlelkésként kezdett el dolgozni. 2015-ben a Fővárosi Bv. Intézet lelkészi beosztásából érkezett haza Szombathelyre, hogy folytassa a fogvatartottakkal kapcsolatos áldozatos munkáját.

Mikor, milyen módon kapott Zoltán atya megbízást börtönlelkészi feladatok ellátására?

Négy évvel ezelőtt változott a hivatali beosztásom, amikor is befejeződött a szolgálatom az Apostoli Nunciaturán. Nuncius Úrral, illetve Püspök úrral egyeztettem, és kértem őket, hogy segítsenek abban, hogy az én több mint 15 éves álmodom megvalósítható legyen. Ez az álom pedig nem más, mint amit én egyszerűen rajzos evangelizációnak nevezek: az evangélium üzenetét elsősorban a grafikai megjelenítés eszközét használva igyekszem átadni. A gyermekek előtt születő rajzokat énekek és tanítás kíséri úgy, hogy a jelenlévőket aktív részvételre hívom. Úgy éreztem, hogy a papi hivatásomon belül – és nem mellett, főleg nem annak ellenére – ez lenne az én feladatom. Erre pedig megkaptam a püspöki engedélyt, illetve arra is, hogy a fővárosban

maradhassak, hiszen be kellett látnom, hogy Miskolctól Pécsig, Ötvegyentől Szegedig, amennyiben érkezik egy foglalkozás-meghívás, netán kiállításra való felkérés, akkor a legegyszerűbb Budapestről megközelíteni ezeket a helyeket. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében pedig megüresedett egy börtönlelkészi főállású státusz, így a kettő együtt jó párosításnak tűnt. Gondoltam, hogy ez egy kiszámítható munka, talán nem veszi annyira igénybe az embert, aztán persze ez a véleményem megváltozott.

Milyenek voltak az első tapasztalatok, mely akadályokkal, kihívásokkal kellett szembenéznie?

Érdekes, hogy bár találkoztam nehézségekkel, az első benyomás, amely aztán egyre csak erősödött, inkább az volt, hogy ide, erre a helyre pap kell, lelkipásztor kell és nemcsak a fogvatartottak szempontjából, hanem az ott dolgozó tisztek, nevelők számára is fontos a pap jelenléte. A papi szolgálat iránt olyan igénnyel találkoztam a börtönben a rabok és a kollégák részéről, amelyre nem számítottam. Ez különösen azért érdekes, mert „kint” a lelkipásztori élet során épp az ellenkező tendencia tapasztalható: a mai elvárások az egyházközségekben inkább egy menedzsert, mint egy lelki atyát követelnek. Évek óta tapasztaljuk, hogy a papoknak egyre kevesebb idejük, erejük jut a nyugodt imádságra, a valódi lelkipásztorkodásra és sokszor az irányukba támasztott igények sem csengenek össze a pap igazi hivatásával. Voltam káplán, plébános, tudom, milyen szerteágazó és nehéz feladatot jelent menedzselni egy-egy egyházközség ügyes-bajos dolgait, de ott bent azt tapasztaltam, hogy gyónni akarnak az emberek, beszélgetni akarnak az emberek. Jönni szeretnének a szentmisére, hogy lelki kapaszkodót találjanak. Ez nem jelenti azt, hogy ne lenne sok adminisztráció, szervezni való a börtönben is.

Milyen főbb feladatokat végez Zoltán atya a börtönben és milyen rendszer szerint?

A munkám egy részét a büntetés-végrehajtási intézet összes vallásgyakorlással kapcsolatos feladatának koordinálása teszi ki. Ebből a szempontból nagy terhet vesz le rólam Tömő János kollégám, aki szintén lelkészi státuszban katolikus lelkipásztori munkatárs minőségben dolgozik

az intézetben. Tehát, ha tegyük fel, hitgyülekezetes vagy Jehova Tanúi, netán kopt lelkigondozói szolgálatra van igény, akkor az ezzel kapcsolatos egyeztetéseket is a lelkész végzi az intézet parancsnokával együttműködve, illetve az ő utasításainak megfelelően. Emellett végzem a már említett adminisztrációs feladatokat. Mint katolikus pap minden vasárnap két szentmisét mutatok be, egyet a női fogvatartottaknak, egyet a férfiaknak. Emellett csoportos foglalkozásokat is tartok: a hölgyekét dialógusnak neveztem el, ugyanis ezen egy kisebb csoport vesz részt és a beszélgetésen van a hangsúly. A férfiak foglalkozását exhortációnak, azaz buzdításnak hívom. Ezeken az alkalmon hittanóra-szerűen beszélgetünk, elmélkedünk, de van egy doboz is, amelybe a kérdéseiket dobhatják be a fogvatartottak, így azok megválaszolása is ekkor történik. Van egyébként egy vallási körlet is intézetünkben. Az ott elhelyezett fogvatartottakra igyekszem kiemelt figyelmet fordítani. A személyes meghallgatások, a szentgyónások pedig folyamatosak, szinte nem is érem utol magam, hiszen akivel egyszer beszélgettem, igényli a következő alkalmat is. Úgy érzem, hogy sok csoda történik a börtönben, ilyen eset például maga az is, hogy a férfiak számára tartott szentmiséken már orgona szól, ugyanis egy evangélikus fogvatartott minden szabadidejét arra áldozta, hogy tanulmányozza a szolfézs alapjait, az orgonálás technikáját, napi két-három órát gyakorolt folyamatosan. Ezek a csodák pedig bátorítanak engem. Egy olyan belső világban, ahol az őszinteség amúgy sem jellemző, mindenki nagyon vigyáz arra, hogy mit ad ki és mutat meg magából, ők is és én is óvatos vagyok, tehát egy ilyen világban az Úr Jézus iránti szeretetből, a pap iránti tiszteletből olyan dolgok történnek, amelyek véleményem szerint a Jóisten csodái a mindennapokban. Közhelyesnek tűnhet – bár a legtöbb közhely igaz –, de azt hiszem, hogy több reményre van szükség a börtön falain belül, mint kívül. Persze a kinti életben is számtalan kudarc éri az embert a családi életében, a munkahelyén, a gyermeknevelésben, de a fogvatartottaknak erről úgy mond papírjuk is van: a társadalom hivatalosan kinyilvánította róluk azt, hogy – legalábbis egy darabig – nincs szükség rájuk. És gondoljunk csak bele, mennyire fáj nekünk, ha valaki nem szeret minket, mennyire frusztrál, ha nem fogadnak el bennünket. Akkor a fogvatartott számára mekkora lelki teher ez! A pap az örök élet reményét viszi, az igazságos, számonkérő és jutalmazó Isten üzenetét viszi. Istenét, akinek minden személy fontos, aki minden embert szeret. Ferenc pápa is sokat beszél arról, hogy legyünk a remény jelei a világban. Úgy hiszem, hogy e gondolat a börtönben különösen is fontos. Az Úr Jézus érted is megszületett karácsonykor, érted is meghalt a kereszten, neked is kész megbocsátani minden bűnödöt, téged is boldogságra

teremtett – ezt a kapaszkodót viszem minden nap magammal a börtönlakók számára.

A Brenner János Emlékév kapcsán szeretném megkérdezni, hogy milyen gondolatok fogalmazódnak meg Zoltán atyában, ha vértanú papunk személyiségéről és életéről beszélünk?

Sokáig voltam kórházlelkész a szombathelyi Markusovszky kórházban, így számos esetben találkoztam olyan idősebb betegekkel, akiknek lelkipásztora volt, vagy akiket hitoktatott Brenner János atya, akik kórházi ágyukon szép, személyes emlékeket idéztek fel vele kapcsolatban. Kicsit a boldoggá avatási eljárás munkálataiban is részt vehettem: újmisésként volt szerencsém olasz nyelvre fordítani néhány oldalnyi dokumentumot. Sokan talán szeretnék benne egy politikai tényezőt látni, engem viszont épp az ragad meg benne, hogy ő „csak” egy „egyszerű” lelkipásztor volt és a prédikációiban semmi olyan nincs, amit ma politikának szokás nevezni. Ránk maradt tanítása és élete: tiszta evangélium. Ő lelkipásztor volt a szó legigazabb értelmében. Úgy, ahogy például Miszori Zoltán atya, semmi mást nem tett, „csak” papként élt és tette a dolgát. Ha valaki ezt a Jóisten kegyelméből úgy tudja tenni, hogy az Úr Jézus jelen van az ő szavaiban, munkájában, akkor az utókor, de már a kortársak is észreveszik. Egyébként voltam káplánja az ő testvérének, Brenner József atyának, akitől egyszer kaptam egy fényképet, amelyen János atya papi ruhában van és mosolyog. A mai napig őrzöm. Brenner János egy nagy kincs a Szombathelyi Egyházmegye, a Magyar Katolikus Egyház, illetve különösen is a papnevelés ügye számára.

H. Pezenhófer Brigitta

„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.”
(Róm 8,28)

Brenner János Emléke 1957-2017

2017-ben emlékezünk meg Brenner János
rábakethelyi káplán
vértanúságának 60. évfordulójáról.

Brenner János 1931. december 27-én született Szombathelyen. 1955. június 19-én szentelték pappá, majd Szentgotthárd-Rábakethelyen kezdte meg kápláni szolgálatát. 1957. december 15-én éjjel sürgős betegellátás ürügyén kicsalták a plébániáról. A templomban nyakába akasztotta betegellátó tarsolyát, melyben az Oltáriszentséget vitte, és kísérőjével a dombtetőn keresztül vezetett gyalogúton elindult Zsida község felé. A két falu között megtámadták és kegyetlen brutalitással, 32 kesszúrással megölték. A politikai erők mindent megtettek azért, hogy elhallgassák a gyilkosságot, de Isten népének hűséges tagjaiban nem lehetett elhallgattatni az igazságot. Az évtizedek alatt az emberek megőrizték vértanú sorsú papunk történetét, emlékét, majd amint lehetőség nyílt rá, továbbadták. Tegyük ezt buzgón mi is.

Ima Brenner János boldoggá avatásáért

Mindenható örök Isten, aki János szolgáltnak megadtad a papi hivatás kegyelmét és méltónak találtad őt a vértanúság nagy ajándékára, kérünk: dicsőítsd meg őt Egyházadban! Hűséges és példás élete, valamint papi hivatásának szolgálatában érted vállalt vértanúhalála eszközölte ki számunkra a kegyelmet, hogy megerősödjünk szent hitünkben, és mi is vállaljuk érted a közzedelést és a szenvedést a te országodnak eljöveteleért Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Brenner János életéről, tiszteletéről a www.brennerjanos.hu oldalon tájékozódhatnak.

Tudja, hogy rokona, barátja,
ismerőse örülne egy remek,
vallásos témájú könyvnek?
Csak abban nem biztos,
hogy melyiknek?

A Martinus Könyv- és
Kegytárgyboltban már
könyvutalványt is vásárolhat,
így maga a megajándékozott
választhatja ki azt a kötetet,
amelyre a legjobban vágyik,
aminek a legjobban örül.

MARTINUS KÖNYV- ÉS KEGYTÁRGYBOLT
Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.
Telefon: 94/513-191

Humor

DUTYI-BULI

A bíboros meglátogat egy kisvárost. Ahogy áthalad rajta, feltűnik neki egy sárga ház, a kapu fölött nagy táblával:

„Isten hozta közénk a bíboros urat!”

A főpap megkérdi kísérőjétől:

– Az miféle ház?

– A vármegyei tömlöc.

A bíboros elmosolyodik:

– Ilyen tartós vendégszeretetre azért nem számítottam!

JÓKÍVÁNSÁG

Az egyházközség nevében a bőbeszédű Pali bácsi köszöntötte fel újév reggelén a plébánost. A hosszan, cirkalmasan előadott jókívánságokat a következő szavakkal zárta:

– „... és kívánom plébános urunknak, hogy az eljövendő esztendőben tovább éljen, mint az elmúlt évben.”

A Szentatya január havi imaszándéka

Evangelizációs szándék: Minden keresztényért, hogy az Úr tanításához hűségesen, az imádság és a testvéri szeretet által előmozdítsák az Egyház teljes közösségének helyreállítását, hozzájárulva így az emberiség mai kihívásainak megválaszolásához.

A lélek feltámad a bűnbánat által.

(Szent Ágoston)